Ədalət.- 2023.- 12 may. S. 6.

ƏBƏDİYAŞAR ÖMÜR

"Xalqı qəhrəman yox, qəhrəmanı xalq yetişdirir". Onlar da xalqı qoruyur, yaşadır, xalqın mənəvi və maddi irsini, dilini, ədəbiyyatını, tarixini əbədiləşdirir, elmini inkişaf etdirir. Azərbaycan xalqı da tarix boyu çox böyük qəhrəmanlar, dahilər, böyük şəxsiyyətlər yetişdirib.

Ulu öndər Heydər Əliyev məhz belə bir tarixi şəxsiyyət, belə bir görkəmli dünya siyasətçisi olmuşdur. Onun gördüyü işləri tarix və tarixçilər uzun illər boyu öyrənəcək, yazacaq, tədqiq və təhlil edəcəkdir. Onun xalqın rifahına yönəlmiş ideyaları nəsillərdən nəsillərə keçərək, yaşayacaqdır.

Əsrimizin ən böyük tarixi şəxsiyyətlərindən olan ulu öndər Heydər Əliyev məhz bu xalqın içərisindən yetişib, xalqın böyük dühalarının, qəhrəmanlarının, alimlərinin, yaradıcı insanlarının, söz-sənət adamlarının daimi diqqət və qayğı ilə əhatə olunmasında, elmi nailiyyətlərin, mədəni və ədəbi irsin qorunub mühafizə edilməsində, adlarının əbədiləşdirilməsində bir ömür sərf etmiş dahi insandır.

Birinci gəlişində Azərbaycan Sovetlər Birliyində əsas pilləyə qalxdı, Heydər Əliyev SSRİ dövlətinin əsas rəhbərlərindən biri oldu. Ovaxtkı İttifaq rəhbərliyi istəsə də, istəməsə də tarix göstərdi ki, Heydər Əliyev yolunu müvəqqəti ləngitmək olar, lakin dayandırmaq olmaz. Ulu Öndərimizin adı layiq olduğu qədər tarixi bir inkişaf yolu keçərək, dünya siyasətçiləri siyahısına qızıl hərflərlə yazıldı.

İkinci gəlişində müstəqil və müasir bir Azərbaycanın memarı kimi möhkəmlənməsinə və dünyəvi bir dövlətə çevrilməsinə nail oldu.

Bu, bir həqiqətdir ki, Mustafa Kamal Atatürk Türkiyə Cümhuriyyətinin tarixinə həmin cümhuriyyətin qurucusu olaraq düşdüyü kimi, Heydər Əliyev də müstəqil Azərbaycan Respublikasının tarixinə, artıq onun yaradıcısı olaraq düşmüşdür. Müstəqil Türkiyə Atatürkün əsəri olduğu kimi, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin müəllifi və memarı da Heydər Əliyevdir.

Bu, şübhəedilməz və danılmaz faktdır ki, Heydər Əliyev olmasaydı, bugünkü inkişaf edən Azərbaycan dövləti də olmazdı. Heydər Əliyev Azərbaycan dövlətini və dövlətçiliyini, bütövlükdə xalqı nəinki məhv olmaq təhlükəsindən xilas etdi, həm də bu dövlətin və xalqın tərəqqisinin əsasını qoydu, milli müstəqilliyimizin əbədiliyini təmin etdi.

"Bütün Azərbaycanlıların indi dünyada bir vətəni var. O, da Müstəqil Azərbaycan Respublikasıdır! Azərbaycan təkcə coğrafi anlayış deyil, Azərbaycan müstəqil dövlətdir, özü də möhkəm, güclü dövlətdir!"

"Bizim üçün tarixi bir amil var - AZƏRBAYCANÇILIQ!"

Bəli, Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının tarixini həm yazdı, həm də müstəqil Azərbaycan dövlətinin təməlinin, monolit birliyinin əsasını qoydu. Məhz buna görə də Heydər Əliyev tək bizim yox, bütün dünya azərbaycanlılarının yeganə, layiqli liderinə çevrilmişdir.

Belə bir tarixi şəxsiyyət haqqında insan oğlu fikirləşdikcə, fikirləşir. Onun keçdiyi həyat yolu nə qədər sadə və sadə olduğu qədər dərin, siyasi və kəhkəşan kimi möhtəşəmdir.

Sadədir, ona görə ki, bu həyat yolu hər bir kəs üçün örnəkdir.

Dərindir, ona görə ki, bu həyat yolu illər boyu oxunduqca oxunacaq, öyrənildikcə öyrəniləcəkdir.

Siyasidir ona görə ki, bu tarixi şəxsiyyət bir dərin düşüncəsi, bir sadə qələmi ilə həyata atılıb, tutduğu yol - Haqq yolu, Ədalət yolu olub. Siyasi təfəkkürü və əyilməz mövqeyi ilə böyük bir imperiyanın od-alovundan salamat keçib, liderlik adı qazanıb, Ulu Öndərlik zirvəsinə yüksəlib.

Kəhkəşanlıdır ona görə ki, o, ömrünü sadə həyat tərzi ilə başlayıb, dünyəvi həyat tərzinə qədər yüksəlib, lakin bununla belə dəyişilməyib, həmişə sadə görünüb və sadə olaraq da qalıb. Həmişə xalqının ümid mənbəyi olub. Xalqın əli ondan, onun əli Ulu Tanrıdan üzülməyib.

Söz yox ki, Heydər Əliyevə qarşı bu xalq istəyi, el məhəbbəti bizi istəməyənləri, mənfur erməni xislətliləri narahat edirdi, onlarda qısqanclıq yaradırdı. Sonrakı hadisələr bunun tarixi sübut olduğunu bir daha təsdiqlədi Lakin "tarix ən ədalətli hakimdir", - deyiblər. Azərbaycan xalqı tarixə bir daha ona görə minnətdardır ki, Heydər Əliyev kimi XX əsrin dühasını bir daha özünə qaytardı. Azərbaycanın tale kitabını mahir bir memar kimi Ulu Öndərin özü səhifələdi. Həlli vacib məsələləri yoluna qoydu. Azərbaycanın müstəqilliyinin qarantına çevrildi. O, dövlətçiliyimizi məhv olmaqdan qorudu. Bir əsrdə ikinci dəfə milli dövlətçiliyi dağılmaq təhlükəsindən xilas etdi və möhkəmləndirdi.

Azərbaycan dövlətçiliyinin son bir qərinəlik tarixinin məntiqə söykənən təhlili göstərdi ki, öz vətənimizdə didərgin, köçkün düşməyimizin başlıca səbəblərindən biri 1982-1993-cü illərdə Azərbaycanda güclü və qətiyyətli dövlət başçısının olmaması idi.

1993-cü ildən sonra biz şahidi olduq ki, Azərbaycan vətəndaş müharibəsindən, ərazisi parçalanmaqdan, qanunsuz silahlı dəstələrdən yalnız möhtərəm Heydər Əliyevin qətiyyəti, möhkəm iradəsi və inamı hesabına xilas olundu. Xalq yaxşı bilir ki, 15 iyun 1993-cü ili Milli Qurtuluş günü kimi qeyd etməyimizin köklü bir əsası və səbəbi var. Əgər Heydər Əliyev bu tarixdə hakimiyyətə gəlməsəydi, nə bugünkü müstəqil dövlətimiz, nə də ümumbəşəri demokratik inkişafımız olardı

Şuşa və Laçın erməni işğalçıları tərəfindən zəbt olunduqdan sonra Azərbaycanın qala qapısı və dilbər guşəsi, Azərbaycan üçün çox böyük strateji əhəmiyyət kəsb edən Kəlbəcər də bu müsibətlə üzləşdi, işğal olundu. Kəlbəcər ildönümü ilə əlaqədar 1996-cı il aprel ayının 1-də Prezident Sarayında Azərbaycan Respublikasının prezidenti Heydər Əliyevin Kəlbəcər rayonu sakinlərinin nümayəndələri ilə görüşündəki çıxışından bəzi sətirləri xatırlamaq yerinə düşər: "Bu gün Kəlbəcər rayonunun ermənilərə təhvil verilməsindən üç il keçir. Kəlbəcər ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə bugünkü görüşün keçirilməsi, mən deyərdim ki, tarixi bir hadisədir. Yəqin ki, bu gün indiyə kimi ictimaiyyətə məlum olmayan çox məqamlar açıqlanacaq,

faktlar deyiləcək və Kəlbəcər camaatına, eyni zamanda, Azərbaycan xalqına məlum olacaq ki, Kəlbəcər kimi alınmaz bir qalanın ermənilərə təhvil verilməsində kimlər günahkardır, kimlər xəyanət ediblər. Kəlbəcər rayonuna bir neçə dəfə müsibət üz vermişdir. Birinci müsibət 1992-ci il aprel ayının 8-də, ikinci müsibət 1993-cü il aprel ayının 4-də baş vermişdir. Bütün bunlar artıq tarixin qara səhifəsi kimi yaddaşımıza yazılıb..."

Ümummilli lider Heydər Əliyev xəyanətkar erməni qəsbkarlarının törətdiyi Kəlbəcər faciəsi ilə bağlı ağır ittiham irəli sürmüşdür: **"Bu faciəni heç vaxt unutmaq olmaz, faciə bizə nə qədər qəm-qüssə, kədər gətirsə də, onu daim yaşatmaq lazımdır ki, bu faciədən hərə özü üçün ibrət götürsün. Yaşatmaq lazımdır ki, dünya xalqları bilsin - Azərbaycanın başına nə kimi bəlalar gəlibdir və erməni qəsbkarları nə qədər vəhşidirlər ki, Azərbaycan xalqının başına bu cür bəlalar gətiriblər. Ona görə bunu yaşatmaq lazımdır, unutmaq olmaz, nəsillərdən -nəsillərə ötürmək lazımdır".**

Heydər Əliyev dərin zəkası, müdrik siyasəti və səbriylə imperiyanın haram dişli çarxından salamat çıxdı, qalib gəldi, millətinə və xalqına XİLASKAR oldu, Türk Dünyasının liderinə çevrildi.

Dünya səviyyəli bütün beynəlxalq tədbirlərlə Ulu Öndər xitabət kürsüsündən düşmürdü. Böyük cəsarət və tarixi sənədlərlə bütün dünyaya bəyan edirdi ki, Ermənistan dövləti işğalçıdır və havadarlarının köməyi ilə torpaqlarımızı istismarda saxlayır. Bu işğalda iştirakı olan dövlətləri ikili standartlardan əl çəkməyə çağırırdı. Böyük ümid və dolğun inamla təkid edirdi ki, biz çalışırıq ki, torpaqlarımızı sülh yolu ilə işğaldan azad edək. Yox, əgər sülh yolu ilə olmazsa, hərbi yolla azad etməyə gücümüz, iradımız və xalq birliyimiz var. Xalqa və hərbi gücümüzə arxalanan Ulu Öndər çox böyük cəsarətlə deyirdi: **"Torpaqlarımızın işğal yolunun açarı erməni havadarlarının əlindədir. Əgər bu gün bu məsələ həll edilmirsə, bunun zamana ehtiyacı var. Əmin ola bilərsiniz ki, biz torpaqlarımızı işğaldan azad edəcəyik. Sizlə birlikdə doğma yurdlarımıza qayıdacağıq. İnanın, qayıdacağıq! ".**

Ulu Öndər XXI əsrin başlanğıcında bir daha Azərbaycanın gələcəyi naminə, onun müstəqilliyinin təminatı üçün dünya şarı üzərində bir məşəl yandırdı. Bu məşəl əsrin müqaviləsi, Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri və bunun kimi Azərbaycan üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən digər müqavilələr, sazişlərdir. Dünən xəyal kimi səslənən bu fikirlər bu gün həqiqətə çevrildi. Məhz H.Əliyevin əlləriylə Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin təməl daşı, bünövrəsi qoyuldu. Dünya dövlətlərinin marağına səbəb olan və bizi istəməyən qüvvələri heyrətə salan bu böyük siyasi-iqtisadi addım ömrünün ixtiyar çağında da bütöv Azərbaycanımız, ümumiyyətlə, türk dünyamız üçün gecəli-gündüzlü çəkdiyi əzab-əziyyətin və məqsədyönlü fəaliyyətin nəticəsidir. Bu uğurlar Azərbaycanımızın bu günü, sabahı və gələcəyi üçün əbədi məşəl kimi alovlanacaq və gələcək nəsillər bu alovun şöləsindən həmişə bəhrələnəcəkdir.

Xalqın və tarixin yaddaşına əbədi həkk olunan "Əsrin müqaviləsi", tarixi "İpək yolu" və digər dünyəvi aktlar Azərbaycanı Avropaya və oradan da okeanın o biri üzünə bağlayır. Salınan bu körpünün, uzanan bu yolun üzərində min illərlə Azərbaycan övladı, Azərbaycan gəncliyi addımlayacaqdır.

Həqiqətə çevrilən "Bakı-Ceyhan", "Bakı-Supsa", "Bakı-Ərzurum" kəmərləri dünyanın boynuna sarınmış "qızıl boyunbağı", "mirvari" kimi daim parıldayacaq, bərq vuracaqdır. Bu parlaq günəş dünyanın diqqətini bizə daha çox cəlb edəcək və bu işıqdan, bu nurdan xalqımız daim bəhrələnəcəkdir.

80 il ömür sürən bir insan böyük türk dünyasına, müstəqil Azərbaycana minillik tarix yazıb getdi. Xalq inanır ki, bu gün Azərbaycan bayrağı daha qüvvətli əldə dalğalanır və inamla daha yüksəkliklərə qaldırılacaqdır.

Kainatda saysız-hesabsız parlaq ulduzlar var. Ancaq "Dan ulduzu", "Karvanqıran" və digər böyük ulduzlar daha çox bərq vururlar. Onlar məğribdən məşriqə qədər istiqamət verən, kainatın yol göstərənləridirlər. Dahilər də bəşəriyyətin yol göstərəni, gələcəyə işıq saçanıdırlar. Ulu öndər Heydər Əliyev də məhz Azərbaycan xalqının taleyinə belə bir parlaq ulduz kimi doğmuşdur. Bu ulduzun şöləsi Azərbaycanımızı yalnız uğurlu yollara aparacaqdır.

Məhəmməd Peyğəmbərin (ə.s.) bir kəlamı var: "Dünyada ən xoşbəxt adam əməli gözəl, ömrü uzun, layiqli övladı olan adamdır". Bu kəlamlar elə bil Ulu Öndər üçün deyilib. Bu, Azərbaycan xalqının daş yaddaşında qızıl hərflərlə yazılmış tarixi həqiqətdir.

Bu gün Heydər Əliyev siyasətinin uzaqgörənliyi, onun layiqli davamçısı hörmətli prezidentimiz, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin möhkəm iradəsi, cəsarətli addımı, düzgün siyasəti və cəsur ordumuzun göstərdiyi əzm və rəşadət nəticəsində Qarabağımız azaddır. Biz artıq qalib bir xalqıq. Bu qalibiyyət, bu zəfər bizim milli qürurumuzun, mənəviyyatımızın qalibiyyətidir. Azərbaycan xalqı 44 gün savaşda Zəfər çalan bir xalq kimi dünya hərb tarixinə qızıl hərflərlə düşdü. Bu qalibiyyəti bizə yaşadan, Vətən ugrunda can verən bütün şəhidlərimizin ruhu qarşısında və eləcə də canlarını sipər edən qazilərimizin önündə baş əyirəm.

Odlardan, alovlardan keçmiş səməndər xarakterli şəxsiyyət, xalqın inandığı, güvəndiyi lider ulu Öndər Heydər Əliyevin ruh qarşısında baş əyirəm Nə qədər ki, Azərbaycan var, Ümummilli Lider də yaşayacaqdır!

Eşq olsun həqiqət kimi yaşayan bu ruha!

Esq olsun Əbədiyaşar bu ömürə!

AYTƏN MİSİRZADƏ,
Azərbaycan Dünyası Beynəlxalq Əlaqələr Mərkəzinin şöbə müdiri,
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının müdavimi.